

Gorenjec

Št. 18. Leto XIX. - Kranj, 4. maja 1935.

Uredništvo in uprava je v Kranju, Strossmajerjev trg št. 1. Telefon št. 73. „Gorenjec“ izhaja vsako soboto. Dopise sprejema uredništvo do srede zvečer. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankiranih pisem ne sprejemamo. — Naročnina za „Gorenjca“: celoletno 40 Din, polletno 20 Din, četrtletno 10 Din, pos. št. 1 Din.

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Položaj kranjskega delavstva

V povojni dobi se je gorenjska metropola razvila v velik industrijski center na Gorenjskem. Nič ne pretiravamo, če trdimo, da je postal Kranj največje središče tekstilne industrije ne samo v Sloveniji, marveč v celi Jugoslaviji. Lepa naravna lega, ki ima na razpolago ceste in železnice in prav posebno pa še poceni pogonsko moč, je privabila v Kranj tuji kapital, da je tu ob sotočju Save in Kokre investiral milijone in milijone dinarjev. Ko so stopile tovarne v obrat, tedaj se je pričelo pravcato preseljevanje delavstva v Kranj. Boljša mesta raznih ravnatelj in kvalificiranih delavcev so zasedli seveda tujci. Našim ljudem so pa ostala zadnja mesta, bodisi glede dela ali glede plače. Kamorkoli prideš, ti bodo takoj rekli: no, Kranj pa že, saj imate tam veliko industrijo, tam se že zasluži, tam je še denar. Res je bilo morebiti tako do zadnjih let, a v zadnjem času se je položaj dokaj spremenil. Auri ceteri fames, nenasitna želja po obogatitvi, je premamila marsikatero delavca, da je popustil doma svoje kmetijsko delo in hajd v Kranj, kjer so se morda kateremu res uresničile želje, a mnogim pa ne.

V zadnjem času se je pa začel opazovati in čutiti naslednji pojav. Industrija, ki je pred leti delala s polno paro, je zašla več ali manj v nek zastoj, v pravcato stagnacijo. Industriji so pričeli tožiti, da so njihova skladišča polna izdelanega blaga, a tujca, ki bi pa kupil to blago, ni več. Tak pojav je nastal radi tega, ker so začeli zidati tekstilne tovarne tudi v drugih krajih naše države, kakor na Hrvaškem in v Srbiji. Kraji na jugu naše države, ki so bili do zadnjih let prvovrstni odjemalci kranjskega industrijskega blaga, rajši kupujejo v svoji bližini. Velikokrat se sliši, da so na Hrvaškem, posebno v okolici Karlovca in pa v Srbiji, sezidali celo vrsto manjših tekstilnih tovarn in tako se z dneva v dan izpodmikajo tla kranjski tekstilni industriji. Posledica je očitna, da kranjske tovarne ne prodajo več toliko blaga, kakor so ga še mogle prodati v polpretekli dobi. In povsem razumljivo je, da kapital, odnosno kapitalizem kranjskih industrijskih gospodarstev ne more nositi posledic, marveč jih prevladi na delavstvo. Plače vedno bolj potiskajo navzdol, podjetja vedno bolj izpopolnjujejo, da ni treba plačevati delavstva. In prišli smo že tako daleč, da so nekatera podjetja znižala plačo delavcem na minimum, ki še komaj zadostuje za preživljanje samca, kaj šele družine. Saj slišimo, da delavci in delavke v velikih podjetjih zaslužijo komaj še 100 Din tedensko. Velika uganka je, kako naj preživlja delavec sebe in družino s tako bagatelno plačo. Očividno je, da delavstvo pri takih razmerah leze vedno bolj v obubožanje in gotovo ni več daleč čas, ko bo kranjski delavec postal velik berač in revež. In kaj se bo iz tega rodilo, si pač lahko mislimo. Kdor morda temu ne verjame, pa naj gre in nekoliko preštudira razmere in bo videl, če je res tako ali ne. Kjer pa ni zadostne plače, je seveda prehrana slaba, in kakšno bo zdravstveno stanje kranjskega delavca pač lahko mislimo. Poleg revežev in beračev bo kranjsko delavstvo imelo v svoji sredi cel trop tuberkuloznih ljudi, ki bodo naenkrat postali prava šiba božja za okoliške občine, ki že itak komaj zmagujejo finančne obveznosti.

Na tem mestu bi izrazili še naslednjo željo in prošnjo. Ker Kranj kljub slabim plačam še vedno velja za nekako Indijo Koromandijo, kjer se cedita mleko in med v obliki dobrih delavskih plač, se poleg drugih delavcev naseljuje v Kranju veliko število primorskih slovenskih emigrantov. Priznamo, da ne bo morebiti kdo farizejsko zavijal oči, da so primorski emigranti ljudje, ki so vredni vsega usmiljenja in podpore, saj so del našega narodnega telesa, kri od naše krvi, vredni in potrebni našega usmiljenja in naše podpore. Toda zde-

lo bi se nam umestno in potrebno, da bi banska uprava vzela vprašanje primorskih emigrantov nekoliko bolj resno v pretres, kakor ga je jemala doslej. Ali ne bi bilo pravilno, če bi banska uprava te uboge ljudi dirigirala bolj v notranjost naše obširne države in započelo obširno akcijo, da bi se tem ljudem morda kje v Bosni ali Srbiji odkazal kos zemlje, kjer bi si ti vsega usmiljenja vredni reveži ustvarili vsaj borno eksistenco. Nikakor se nam pa ne zdi prav, da iščejo ti ljudje v toliki množini zaslužek v kranjskih tovarnah, ko ga še domačin nima. Konec vseh koncev množijo ti ljudje samo kranjski proletarij, odjedajo že itak pičli kruh našemu delavcu in zbijajo zaslužek na čim nižjo stopnjo. Če bo šlo v tem pravcu naprej, potem bo kranjsko delavstvo

postalo tako obubožano, da bo joj. Naj nam nihče ne reče, da morda mrzimo primorske delavce, ne, nikakor ne, pač pa hočemo samo opozoriti merodajne kroge na pereče vprašanje.

Ker poznamo razmere, nimamo v mislih, da bi napadali industrijo kot tako. Res je, da bi se za marsikakega našega človeka dobilo primerno zaposlenje, če bi se eliminirali tuji zaposleni, a vprašanje še ne bo rešeno. Vemo, da se mora tudi industrija boriti s težavami. Da cene delavskih plač padajo, je pa krivo prav gotovo preveliko naseljevanje tujega delavstva v Kranju ter bližnji in daljni okolici Kranja. Zeleli bi, da bi se začela zanimati za to pereče vprašanje banska uprava, da bi na nekak način regulirala naseljevanje tujih delavcev v Kranju.

Evharistični kongres v Ljubljani

Evharistični kongres in prvoobhajanci

Evharističnega kongresa se naša šolska mladina že prav močno veseli. Marsikak dinarček bi šel za pomarančo ali v slaščičarno in tudi že za sladoleđ, pa ga deček ali deklica rajši spravi za stroške potovanja v Ljubljano. O, žrtvice za Jezusa so sladke! Nič jim ni mar, da bodo morali iti teš od doma, saj bi bili radi tudi ves dan lačni zanj, ki se imenuje „Zivi Kruh“. Posebne skrbi imajo letošnji kandidati prvega sv. obhajila. Ali bodo mogli tudi oni počastiti Jezusa s tem, da ga bodo slovesno prejeli na slavnostnem prostoru evharističnega kongresa? Ali bodo sploh potrjeni za prejem prvega sv. obhajila? Seveda gotovo! Vsem, vsem naj se izpolni ta plemenita želja! Sedem let so že stari, veže jih torej 4. cerkvena zapoved, da to store. Ali pa bodo tudi sposobni za to? Tudi! Kdor je za šolo sposoben, je tudi za prvo sv. obhajilo, ker je vsakemu lahko vedeti, da to, kar prejme, ni navaden kruh, ampak sam Jezus v kruhovi podobi. In nihče ni tako iskreno vabljen, kakor taki: „Pustite male k meni, zakaj takih je nebeško kraljestvo!“ Letos je ravno 25 letnica onega pomenljivega odloka, s katerim je sv. oče Pij X. povabil k zgodnjemu, pogostnemu in vsakdanjemu sv. obhajilu. Upamo, da letos ne bo staršev, ki bi imeli kake pomisleke proti temu.

O, ko bi vsi starši spoznali vrednost tega dragocenega vzgojnega sredstva! V jeseni je prišla k duhovniku neka mati in tožila nad svojim 10 letnim sinčkom, kako postaja čudno brezbrizen za verske reči, in je prosila pomoči in sveta. Vprašana po okoliščinah, ki bi utegnile biti temu vzrok, je povedala, da ima moža, ki nima nobene besede za molitve, Cerkev in Boga. Duhovnik ji je tedaj priporočil, naj pošlje dečka k obhajilu vsak mesec, ne samo k šoloobveznemu, kakor doslej. Mati je to storila, še pogosteje ga je včasih poslala in danes je vsa vesela, da je otrok dober. Kako tudi ne bi bil? Saj ne živi več on, ampak Kristus živi v njem. In On je najboljši vzgojitelj. — Po vasi gledam in po mestu, pa vidim nekatere, ki so bili nekaj tako srčkano pobožni in nedolžni otroci, zdaj pa se v neki dušni praznoti ženejo le za telesnimi užitki, ko duševnih ne poznajo. Na ustih kvanta, v srcu strast, vsemu verskemu posmeh. Kaj se je zgodilo? Svetega obhajila, dušne hrane nič več ni, življenja božjega več nimajo v sebi. Ko sem takega fanta vabil, naj izpolni velikonočno dolžnost, je skušal to skoraj zaničevati. Na vprašanje, kaj mu doma rečejo, je rekel, da pri njih dela vsak, kar hoče in da doma popolnoma nič nobenemu ne rečejo. In natančnejši pogled na to družino je pokazal, da res vsak na svoje živi v nezvestobi do Boga, Cerkve in vere, pa tudi v srčni razdvojenosti — življenje brez cilja.

Ob pripravi na prvo sv. obhajilo naših otrok in na evharistični kongres naj živo hodijo pred našimi očmi zlate črke besed Kristusovih: „Jaz sem kruh živ-

ljenja; kdor jé ta kruh, bo živel vekomaj!“ In ob pogledu na našo mladino goreče v teh dneh prosimo z besedami kafarnaumske množice: „Gospod, daj nam vselej tega kruha!“

Vsem župnim uradom v kranjski dekaniji!

Pripravljalni odbor v Kranju mora v Ljubljano sporočiti precej natančno število otrok, ki naj bi dobili za kongres poseben vlak. Zato prosimo vse g. veroučitelje, da do 15. maja sporoče število otrok iz vseh tistih župnij, ki bodo pripeljale otroke na vlak na postaji Kranj. To moramo vedeti, koliko otrok bo stopilo v Kranju na vlak, od tega zavisi poseben vlak, od tega zavisi tudi, koliko spremstva bo treba dati otrokom.

Preskrbimo narodne noše!

Evharistični križi širom naše slovenske zemlje kličejo, da dnevi slavja niso več daleč. In sedaj je tu mesec maj, Marija nas kliče, da gremo za njo k Jezusu. Da bodo dnevi čim slavnejši, naj vsak, kdor le more, poskrbi za narodno nošo. Narodne noše naj bodo dostojne, še bolj dostojni naj bodo pa ljudje v narodni noši. Ne bi bilo lepo, če ima kdo narodno nošo, pa je sam ne bi rabil in je ne bi posodil znanцу. Glejmo na to, da niti ena narodna noša ne ostane doma.

Narodna noša

Lepa je navada, da se slovensko ljudstvo ob slavnostnih prilikah obleče v narodne noše. Našo nošo je ustvarila naša kultura, ki je z neštetiimi vezmi povezana z nami. Ob cerkvenih in narodnih praznikih naj bi z njo duh narodnega in cerkvenega občestva stopil na dan. Zato je prav, da se pokažejo letos na evharističnem kongresu v najlepšem sijaju. Prav bi bilo in pripravljajni odbor za evharistični kongres je že izjavil to željo, da bi prišli Slovenci na kongres v popolnih narodnih nošah. Za nas pride v poštev le gorenjska narodna noša, zato priobčujemo opis te noše.

Zenska narodna noša. Krilo je široko in dolgo, tako da je od roba do tal kakih 10—15 cm. Predpasnik je črn, svilen ali volnen, kakih 10 cm krajši od krila in obrobljen s črnimi čipkami. Krilo in predpasnik sta v pasu močno nabrana, predpasnik je zavezan s širokimi trakovi. Modrček je kratek, prišit ob krilu, zapenja se s črnimi gumbi. — Ošpetelj ima okrog vratu nabrane bele čipke. Pod vratom je zapet z malim belim gumbom ali zavezan s trakom. Zapestnice (manšete) so visoke kaka dva prsta in so okrašene z belimi vezeninami ali ozkimi čipkami. Ošpetelj je škroban, rokavi so široki in imajo položene, trdo polikane gube. Ruta je navadno rdeča, rožasta (lahko tudi bela, rumena), svilena in pride spredaj navzkrži vtaknjena za predpasnik. Spodnja krila (3—4) so bela, široka, s čipkami. Nogavice so bele, čevlji črni. Na glavi je peča ali avba. Avba je vezena

(glej vzorce v modni prilogi Mladike 1935, št. 3), zadaj je zavezana s pentljo iz pisanega svilenega traku, ki visi skoraj do pasu. Končno še srebrnjak s pentljo, broška in uhani.

Moška narodna noša. Srajca je iz belega platna s položnim ovratnikom, pod njim pa spredaj z rahlim vozlom zavezana svilena, rdeča rožasta ruta. Telovnik je škrlatast ali črn, baržunast z vdelanimi enobarvnimi pikicami ali rožicami. Gumbi so srebrni, okrogli in gosto našiti. Hlače so kratke, irhaste ali zametaste. Škornji so gladki in segajo lahko nad kolena ali pa do kolen, da se vidijo bele platnene hlače. Klobuk je črn, za klobukom šopek rož (ali le veja rožmarina). Izpod klobuka visi na hrbtu dolg pisan cof. Ruta gleda na rami izpod telovnika, na telovniku je pripeta verižica s tolarji (šmarnimi). Dežnik je velik z belo koščeno kljuko.

V kratkem, upamo, boste lahko videli razstavljeni oba primera narodnih noš v izložbah veletrgovine Savnik v Kranju.

Mesec maj — posvečen kongresu

Ogromna večina naših župnij je pravilno razumela potrebo pred vsem duhovne priprave na evharistični kongres. Še sedaj se pridno po nekod vrše duhovne vaje za moše in fante. Silno razveseljivo je slišati, s kako sveto resnostjo vodijo priprave za kongres oni, ki sodelujejo v pripravljajnih odborih. Da, tako je prav, tisti, ki hoče druge ogreti, mora biti sam preje gorak; tisti, ki hoče v svoji fari razgibati in zdraviti za kongres tudi mlačne, mora biti sam poln žive vere v sv. Rešnje Telo in mora sam ves goreti za Prijatelja Jezusa, kateremu v teh dneh posveča ves svoj trud in svoje moči. Prav je, da prav tisti, ki tehnično pripravljajo svoje farane na kongres, da sami v teh zadnjih tednih pogosto pristopajo h Kristusu: z njim naj se posvetujejo in Njega naj prosijo, naj blagoslavlja vse tiste, ki se kakorkoli trudijo za evharistično manifestacijo v Ljubljani. Zlasti pa naj si pri Kristusu, ki ga prejema v sv. obhajilu, nauče delati nesebično. Kakor Kristus ni iskal hvale za svoje delo, tako tudi mi ne smemo božjega blagoslova odganjati s tem, da bomo iskali za delo in trud priznanja in hvalc pri ljudeh. — Silno veliko bodo prispevale k naši notranji pripravi letošnje šmarnice. Kar veseli smo, ko bomo cel mesec maj ob Marijinih oltarjih preudarjali največji zaklad naše vere. V zakramentu sv. R. T. se zrcali vsa lepota in vse bogastvo naše, od Boga razodete vere. Čim bolj bomo prodrli v skrivnost sv. Evharistije, tem bolj bomo ponosni na svoje katolištvo. V letošnjih šmarnicah bomo vse zelo obogatili znanje o naši veri in s tem bomo vsi zrasli tudi v ljubezni do Emanuela, do Kristusa, ki živi med nami, kot sosed med sosedi. — Zlasti otroci molijo z neko posebno toploto ono molitev, ki je predpisana za kongres. Učimo se od otrok, kaj se pravi ljubiti vse plemenito in ljubiti v Kristusu vse, kar je božjega in vse, kar je človeku v ponos. Postanimo z življenjem podobni otrokom, potem bomo pa tudi, čeprav smo odrasli, otroško pobožnost, ki je Bogu najbolj všeč. Otroci so tisti, ki so v mnogih družinah vpeljali navado, da se molli ona molitev: „O Jezus, ki si v zakramentu... skupno, kot večerna ali jutranja družinska molitev. Starši, ali je v vaši družini tako?“ Pa tudi drugače imejmo v mesecu maju v mislih vse tiste pereče potrebe in vprašanja, ki jih bo moral kongres v luči božje modrosti rešiti. Ko hodimo k sv. maši ob delavnikih ali ko odgovarjamo pri litanijah: „Usmili se nas!“, „Prosi za nas!“ vključimo v te kratke, a tako jedrnatne prošnje vse ono in vse one, ki pričakujejo blagoslova od evharistične prireditve v Ljubljani. Bodimo tudi v ljubezni širokogrudni in zato nikar ne mislimo samo na svoje lastne potrebe.

Možje in fantje v kranjski fari

Nekateri še sedaj oklevajo in zavlačujejo s svojo omahljivostjo statistiko,

ki jo mora pripravljati odbor poslani v Ljubljano. Tu velja moška beseda, ne pa cincanje. Stroški za kongres vam ne smejo jemati dobre volje. Če za kako stvar, potem se izplača malo žrtvovati za tako veliko prireditev, ki bo zlasti nam Slovincem v največji ponos in v največjo korist. Tisti, ki se še niste prijavili, ne odlašajte več, ampak se takoj ustno ali pisмено prijavite v pisarni „Tiskovnega društva“. Pripravljali odbor bo imel v kratkem sejo in mora zbrati podatke o udeležbi. Baklje niso zaukazane, ampak se le priporočajo, da bo nočna procesija mož in fantov bolj mogočna in očarljiva.

Otroci in njihova obleka na kongresu

Brž ko se bo pričela šola, morajo g. kateheti in veroučitelji zvedeti od otrok vsaj približno število udeležencev. Upamo, da boste starši svojim otrokom radi naredili to veselje, da jih boste pustili na praznik sv. Petra in Pavla v Ljubljano, kjer se bo zbrala vsa slovenska šolska mladina okrog Onega, ki je nekoč zaklical: „Pustite male k meni, zakaj takih je nebeško kraljestvo!“ — Morda bo imela šolska mladina celo četrtninsko vožnjo. Tako bodo stroške zmogli tudi manj premožni starši. Mnoge starše straši misel, češ, otrok mora imeti novo obleko. Glede obleke velja to: Vsak otrok gre lahko na kongres v taki obleki, kakršno pač ima. Svetuje in priporoča pa se, da tisti starši, ki to zmorejo, kupijo svojim otrokom obleko, ki bo dala vsej mladini na kongresu neko enakost. Deklice naj imajo belo obleko, to je tako, kakršno ste jim oz. jim boste napravili za sv. birmo oz. za prvo sv. obhajilo. Dečki: dolge temne hlače, belo srajco s položenim ovratnikom, kravata vijoličaste barve. Vzorec takega deškega kroja boste v kratkem videli v izložbi. Pokrivala ne bodo imeli na glavi nič. No, vidite, da ne bo nikakih posebnih stroškov pri nabavi obleke, ki naj bi služila vašim otrokom tudi na kongresu.

Evharistični križi

ŠKOFJA LOKA

Blagoslovitev evharističnega križa v Škofji Loki preteklo nedeljo zvečer je nad vse slovesno izpadla. Po Ave Mariji je imel v župni cerkvi primeren govor domači g. župnik, nakar se je razvila velika procesija po Glavnem trgu, čez Graben, po spodnjem trgu proti križu. Med procesijo je duhovščina prepevala litanije Srca Jezusovega, ljudstvo in oba cerkvena pevska zbora, župni in kapucinski, pa so odpevali. V procesiji smo našli čez 400 lučic. Ves križ je bil električno razsvetljen, bilo je na njem 52 električnih žarnic. Nepozaben nam ostane pogled na razsvetljen križ, na duhovščino in na ljudstvo, zbrano okrog križa. In končno, ko je zaorila iz množice grl mogočna himna „Povsod Boga“, je vse tako navdušila, da bi bili najrajši kar dalje prepevali in sla-

vili Odrešenika. Predstavniki oblasti nismo opazili. Pri vsem delu gre zahvala pred vsem odbornikom za evharistični kongres, nato darovalcu mecesna, vojaštvu, ki je pomagalo dvigniti križ, gospodu Ogrinu za načrt in delo, prav posebno pa Elektrarni za razsvetljavo. V naših srcih ostane ta večer nepozaben, posebno mladina bo pomnila dan in govor.

STRAZIŠČE

Evharistični križ za našo župnijo na Sv. Joštu je sklenil postaviti naš pripravljali odbor za kongres. Križ nameravamo postaviti na binkoštni ponedeljek, kajti ta dan je določen tudi za zborovanje mož in fantov na Sv. Joštu. Radi tega je ta sklep prav umesten. Mi še posebej vabimo poleg mož in fantov še druge vernike, da se tega slavlja udeležijo. Pa ne samo farane, ampak vse prijatelje kongresnega križa in ljubitelje lepe gore Sv. Jošta.

RETEČE

Evh. križ. Za vsako količjak krščansko družino se spodobi, da ima v hiši na odličnem mestu znamenje našega odrešenja, sv. križ. Še toliko bolj se spodobi, da ima križ hiša, ki je ognjišče cele župnije, dvorana kat. prosvetnega društva. In do sedaj se v naši dvorani res ni blestel križ; odgovarjajočim činiteljem se je zdelo to kot vrzel, katero je bilo treba odstraniti. Zato je predsednik društva, naš g. duhovni svetnik, sklenil in kupil primeren križ za dvorano. In na belo nedeljo je bila slovesna blagoslovitev tega križa, ki nas bo obenem spominjal tudi na II. evharistični kongres v Ljubljani. Bila je to prisrčna domača cerkvena slovesnost. Ob dveh popoldne je bila v župni cerkvi ura molitve in zahvalna pesem za sklep sv. leta. Nato se je razvila dolga procesija v Cerkevni dom med petjem litanij Matere božje. Ko smo stopili v dvorano, se je vsem nudil genljiv prizor. Na odru se je dvigal med cvetjem in električnimi žarnicami Trpin, razpet na lesu sv. križa. Mnogim so igrale solze v obeh in vsi smo zapeli „Kraljevo znamenje križi stoji“. Po slovesni blagosloovitvi je imela prednica Marijine družbe primeren govor. Potem so sledila očitanja velikega petka. Za sklep smo pa še zapeli pesem „Povsod Boga“. Tako smo prav na primeren način zaključili sveto leto in obenem blagoslovili evharistični in društveni križ.

Naša dekleta bodo spletila 200 metrov vencev za evharistični kongres v Ljubljani.

LOM

Evharistični križ. Na belo nedeljo zvečer smo slovesno zaključili sveto leto z blagosloovitvijo evharističnega križa. Na Lužarjevem brdu, kjer pride cesta iz Trziča v Zg. Lom, smo ga postavili, da gleda v vse vasi naše župnije, obdan od mogočnih gorskih vrhov Kokovnice, Storžiča, Javornika in Konjščice, pod katerimi se trudimo za težki vsakdanji kruh. Polnoštevilno se je zbrala župnija in z lučmi v rokah romala iz cerkve k res okusno okrašenemu križu, pod katerim je gorel mogočen kres. Blagoslov — že drugi tisto popoldne — je izvršil po navduševalnem govoru v cerkvi trziški g. župnik Vovk. Govor, deklamacije in petje, vse je obrnilo naše misli k pomenu kri-

ža, ki kliče: H Kristusu, ki se nam je dal vsega enkrat na križu, pa se nam daje v naš blagoslov še vedno po presveti Evharistiji!

CERKLJE

Priprave za evharistični kongres so pri nas v polnem teku. Fantje in možje iz pripravljalnega odbora že zbirajo vsak v svoji vasi podpise udeležencev na kongresnih svečanostih. Sodeč po splošnem zanimanju za kongres bo ta udeležba zlasti med mladino naravnost ogromna. Zakaj pa tudi ne! Saj je mladina danes bolj kakor prej prepričana, da je njena rešitev le v tesni združitvi z evharističnim Kralje. Zato le vsi na kongres, fantje in možje, žene in dekleta! Stroški za potovanje v Ljubljano bodo pa tudi res malenkostni, zlasti še, če upoštevamo polovično vožnjo po železnici. Ljudsko petje se prav pridno goji, tako v cerkvi, kakor tudi doma. Ugaja nam pred vsem nov napev naše himne „Povsod Boga“. Pred veliko nočjo so naši fantje iz KA že tudi prišli za kramp in lopato, da postavijo v podnožju vasi lepo in visoko kapelico kot trajen spomenik evharističnega Kralja, ki naj vodi in blagoslovlja vso obsežno cerkljansko faro. Zidarska dela so zdaj po večini že dovršena. Sedaj pa pride še drugo na vrsto. Le ko bi videli naše fante, s kakšnim veseljem so se vrgli na delo. Ni jim mar ne politika ne kriza, samo o kongresu se razgovarjajo. Fantje, le po tej poti korajžno naprej!

KRIZE

Kraljevo znamenje križi stoji! Na belo nedeljo popoldne po večernicah ob 3 je bil na starem pokopališču poleg cerkve blagoslovljen evharistični križ. Najprej so bile v cerkvi litanije z blagoslovom, nakar je imel g. župnik Vovk iz Trziča krasno pridigo, ki je segla vernikom globoko v srce. Po končani pridigi se je na prostem izvršil obred blagoslovitve evharističnega križa. Po tem opravilu je spregov-

Tedenske novice

KRANJ

Zopet pritožbe. Kakor zvezo, se mislijo nekateri člani JNS, ki so tudi istovetni z gospodi na občini, pritožiti radi g. Savnika st., ki je prišel v občinski odbor. Če bo to res, bomo poročali.

Novi odstopi. Kranjski jeziki trdijo, da je odstopil kot občinski odbornik g. Jakofčič, ki je kot 15. omogočil sprejem proračuna. Drugi pa spet trdijo, da je nastopil le 6 mesečni dopust. Prav tako se vedno bolj trdovratno razširjajo govornice o še drugih odstopih. Mi vse to gibanje beležimo le še kot kronisti. Čas bo pa že sam vse razodel.

Kopalnice v Kranju je že spet na vrsti. Te dni so bili že predloženi načrti, samo da se ne ve, kakšni so in komu so bili predloženi. Se bo treba zeheti!

Kandidati v kranjskem okraju. Službeni list javlja imena kandidatov na državnih listah dr. Vl. Mačka, D. Ljotiča in B. Maksimoviča. Na listi dr. Vladimirja Mačka kandidira v kranjskem okraju Strgar Anton, trgovec, nje-

ril še enkrat g. trziški župnik ter poudarjal, da ima blagoslovitev za križke župljare večji pomen, ker sta cerkev in pokopališče posvečena sv. Križu, katerega najditeljica sv. Helena stoji s križem v glavnem oltarju. Omenil je tudi, naj nikogar ne moti, ako je posvečeni evharistični križ bolj skromen — visok je okrog 6 metrov — in da ne stoji na bolj vidnem mestu, ker je upati, da bo na tem mestu, kjer stoji evharistični križ, stal nekoč glavni oltar povečane cerkve. Pri tej slovesnosti so pevci s spremljevanjem navzočih vernikov zapeli pesem „Kraljevo znamenje križi stoji“. Po končani slovesnosti se je ljudstvo mirno razšlo, da se bo z lepimi vtisi s še večjo vneto pripravljalo na evharistični kongres v Ljubljani.

KOKRA

Evharistični križ. Na belo nedeljo 23. aprila smo blagoslovili evharistični križ. Ker je bil križ na skali ob izhodišču na Krvavec že popolnoma trhel in je bila podoba križanega zelo poškodovana, smo postavili nov mecesnov križ s popravljenim in na novo pozlačeno podobo. Ob 7 zvečer je bila v cerkvi pridiga, nato procesija, ki se je je udeležila skoraj cela župnija. Lepo je bilo videti, kako so vsi udeleženci imeli prižgane sveče. Pri križu so zapeli cerkveni pevci: „Kraljevo znamenje križi stoji“. Vsi smo se potem podali v procesijo v cerkev, kjer so bile pete litanije M. B., zahvalna pesem in blagoslov.

VOJAŠKE ZADEVE

V artiljerijsko podoficirsko šolo v Čupriji se sprejemajo mladenici samo do 10. maja t. l. ob 8 zjutraj. V ta namen naj se zgledajo najdalje do 7. t. m. vsi oni, ki imajo predpisane pogoje za sprejem, katere lahko vsak dobi pri svojem županu, v komandi ljubljanskega vojnega okrožja s prošnjo in potrebnimi dokumenti, odkoder bodo odpravljeni v označeno podoficirsko šolo.

gov. namestnik Kotlovšek Ivan, delavec iz Kranja. Na Ljotičevi listi kandidira v Kranju Sifrar Andrej, zadružni revizor iz Ljubljane, njegov namestnik Kuster Avgust, ravnatelj iz Pristave pri Trziču. — Na Maksimovičevi listi kandidira R. Blagojevič, trgovec iz Beograda, in R. Todorović, trgovec iz Beograda. Na listi B. Jevtića kandidirata dr. Semrov iz Kranja in I. Lončar iz Trziča.

Jutro poroča: V kranjskem srezu se je situacija precej razčistila. Sestanki dosedanega poslanca g. Lončarja so pokazali, da si je ta zaslužni mož očrval vse simpatije narodnih ljudi in da intrige, ki so se poskušale splesti, in vplivi, ki deloma nimajo nič opraviti z našo državno in nacionalno politiko, niso uspeli. Dejstvo, da je prevzel namestništvo odlični narodni delavec in ugledni notar g. Šink iz Škofje Loke, je znova dokazalo, kako enotne so vrste narodnih ljudi v tem srezu, kjer so prvenstveno po zaslugi g. kandidata in njegovega namestnika izbrisane vse stare strankarske razlike.

Lavtizar Josip:

Junaška doba Slovencev

Zgodovinska povest iz 15. stoletja. Godi se na Gorenjskem v času turških vpadov.
Nadaljevanje

Katarina je pripravila za moža popotno, poleg tega pa še najlepšo praznično obleko: nove hlače, višnjeve nogavice, nizke čevlje, rdeč telovnik z okroglimi srebrnimi gumbi, kratek suknjič z visokim ovratnikom in prostoren plašč, ki naj bi služil za slučaj deževnega vremena. Lenca je skrbela za lično izdelano perilo. Zadnji dan pred odhodom je šel Grašič na Gutenberg, da ga je gospod graščak poučil o vseh podrobnostih potovanja. Težak je bil dan poslovitve. Vsa bi bil še rad govoril z županom in mu voščil srečen povratek. Katarina in Lenca sta mu naročevali, naj pazi na denar, ki ga je imel hranjenega v močnem usnjatem pasu. P. tem je domači hlapec napregel konja in peljal svojega gospodarja do Ljubljane. Tukaj so se sešli vsi štirje odposlanci in nastopili pot v središče kraščanstva.

Tri dni je trajala vožnja do Trsta. V Trstu so čakali skoraj dva dni, da je odplula jadrnica proti Ankoni. Vetrovi so bili tako ugodni, da so se naši popotniki že 8. majnika izkrcali na obrežju mesta Ankone. Vedeli so, da ni daleč od Ankone glasovita cerkev „Maria Loretto“. Šli so tja, opravili božjo pot in se potem odpeljali na dveh laških koretah v gorovje Apenin. Ta vožnja ni bila posebno prijetna. Vsa voz je imel dve visoki kolesi in v vsak voz sta bili vpreženi dve muli. Popotnike je metalo po slabi poti semintja. To pa še ni bilo najhujše. Vsa neprijazna okolica tostran in onstran Apenin je bila na slabem gla-

su zaradi ondotnih roparjev (brigantov). In kakšno laščino je ljudstvo govorilo! Še župnik iz Kranja Prosper Kamuli, popolnoma več laščine, jih je s težavo razumel. O kako je bila naša četvorica vesela, ko je imela za seboj te samotne kraje. Opirale so se prijazne sončne pokrajine z mestoma Foligno in Spoleto, odgrnila se je pred očmi ravnina, segajoča tja do Rima. Popotniki sicer niso ugledali veličastne kupole sv. Petra, ker takrat še ni bila zidana, prikazovale pa so se starorimljanske stavbe, kažoče, da ni več daleč sveto mesto.

Poslanci so se po prihodu v Rim odpočili zaradi naporene vožnje. Drugi dan, določen za sprejem pri papežu, so nadeli slavnostno obleko. Grof Jurij Lamberg je nosil znake svojega dostojanstva. Stiški opat Osvald je delal v beli obleki cistercijanskih redovnikov in z zlatim križcem čez prsi častitljiv vtis na vsakega, ki ga je videl. Prav tako je bil apostolski protonotar in župnik iz Kranja, Prosper Kamuli, značilen pojav v svoji opravi. Kaj pa župan Janez Grašič, naš gorenjski korenjak, v praznični narodni noši? Ta je bil najzanimivejša prikazen v rimskih ulicah. Ljudje so se ustavljali in vpraševali, odkod je doma mož v tako nenavadni obleki.

Papeži so stanovali v tistih časih že v vaticanski palači poleg cerkve sv. Petra. Do leta 1308 so imeli svoj sedež pri baziliki sv. Janeza Krstnika v Lateranu, ki jo je kot prvi postavil cesar Konstantin. Od leta 1508 naprej pasov stolovali in stolujejo še zdaj v Vatikanu. Čeprav so imenovali lateransko baziliko „mater in glavo vseh cerkv na zemlji“, so si vendar papeži izbrali za stalno bivanje vaticansko palačo poleg cerkve sv. Petra. Zato običe vsak popotnik, dospevši v Rim, naj-

prej to cerkev. Saj je tukaj grob prvega papeža sv. Petra. Tudi to je zgradil cesar Konstantin in jo bogato obdaroval, papež Silvester pa jo je posvetil. Imela je pet ladij in mnogo kapel, bleščala se je v marmorju in zlatu. Toda s časom je začelo njeno zidovje odjenjevati. Ker ni nobena prava pomagala, so cerkev podrli in na njenem mestu zgradili sedanjo baziliko, ki prekaša po velikosti in lepoti vse cerkve na svetu. Zidali so jo 120 let, preden je bila popolnoma dovršena. Vsi krščanski narodi, bogatini in preprosti ljudje, so pomagali z denarjem. Papež Urban VIII. jo je posvetil 18. novembra 1626. Naši popotniki torej niso videli cerkve sv. Petra, kakršna je zdaj, temveč še staro cerkev, ki jo je dal zgraditi cesar Konstantin.

Ko je dobil grof Jurij Lamberg, voditelj kranjske deputacije, dovoljenje za sprejem pri papežu Sikstu IV., so prišli odposlanci 15. majnika 1474 v vaticansko palačo in čakali, da pridejo na vrsto. Lahko si mislimo, da bije človeku srce ob taki priliki precej hitreje nego po navadi. Posebno Grašiču so se zdeli ti dogodki bolj sanje kakor resnica.

Vrata so se odprla in pred njimi je stal poglavar vesoljne Cerkve. Slikarji nam ga predstavljajo kot krepkega moža gladko obritega obraza, majhnih ust, določno razvitega nosu, velikih oči in glavo pokrito s črno baržunasto kapico, segajočo do srede ušes. Zgodovinarji — tudi katoliški — pravijo o njem, da je delal bolj za razširjenje posvetne oblasti in se le malo pečal s cerkvenimi zadevami ter nekoliko preveč skrbel za svojo lastno rodbino. Sicer pa je bil zglednega življenja.

Drugo majniško nedeljo, dne 12. maja bo društvo Jugosl. obrtnikov, podružnica v Kranju, priredilo izlet na našo izletno točko Sv. Jošt. Sv. maša se bo brala na prostem, v nekaj govorih pa se bo sproščena misel obrtništvu poudarila vsem, ki so za lepoto naših izletov navdušeni. Po možnosti bo sodelovala tudi godba na pihala. Vse tiste, ki hočejo za nekaj uric proče od prašnih delavnic v lepoto narave in vse prijatelje vljudno vabimo na ta izlet.

STRAZIŠČE

Svetotelne procesije se je udeležilo tisoče ljudi. Procesija se je pomikala od šmarske cerkve med krasno okrašenimi hišami do podružnice sv. Jernjeja. Udeležba tisočev ljudstva in pa okras hiš je bilo naše slavje, kot ga pri nas ne pomnijo niti najstarejši ljudje. Zanimivo je bilo opazovati tudi naše nosilce bander, s kakšno previdnostjo so se zhaliz izogibati številnih električnih žic, kajti pri tem se ni pripetila niti najmanjša nezgoda. Pri tem pa smo opazili, da so nekatera naša bandera že precej pokvarjena in bomo poskrbeli radi tega tudi za potrebna popravila. Lepi cerkveni obred se je uveljavljal toliko bolj, ker se je tudi ljudstvo obnašalo vzorno. Slovesnost je povzdignila tudi z udeležbo na čelu občinskega odbora naš g. župan, ki se je potrudil s taksijem z ljubljanskega Jevtičevega shoda; da se je mogel udeležiti naše svečanosti.

Volivni shodi se pri nas niso vršili in ugibamo za vzrok. Nismo pa tudi ne brez agitatorjev, kajti neki agitator v Bitnjah agitira za enega, v Strazišču in Smartnem pa za drugega kandidata. Ljudem to seveda ne gre v glavo in se sprašujejo, kaj naj to pomeni, in celo tako daleč ugibajo, da bi taka agitacija utegnili imeti za ozadje — svojo lastno osebnost. Posebne ograje, ki vzbujajo več kot pozornost, se postavljajo pri nas. Imamo namreč tak slučaj, da se je občina na svojem svetu umaknila, a privatnikom se dovoli graditi izven ograje. Ta velika razlika pada v oči. Da je to res, se lahko vsakdo prepriča, če se postavi k Bendetovemu kozolcu in pogleda proti pošti. Kaj naj le to pomeni!

K sv. Mohorju je bilo obljubljeno, da se bo že maja mogoče peljati z avtomobilom, pa so še kupi gramoza, da je mogoče priti komaj peš. Z avtomobilom pa bi utegnili tod prevoziti kvečjemu Čamerik, ki ima skušnje iz Sv. Katarine glede vožnje po nenavadnih potih. Ta gospod bi pač utegnili, privoziti do Javornika, kjer je zelo dobra gostilna, ali pa celo do Tineta na Sv. Joštu, ki ima vse slike Sv. Katarine razobešene že sedaj in veselo pričakuje prvi avtomobil. Prepričani pa smo, da bo prvi avto sprejet na Javorniku slovesno, še bolj pa na Sv. Joštu, kjer ga bodo dekleta sprejela v slovenskih narodnih nošah.

Kriza v sitarstvu je lahko razumljiva, če se tudi v tej stroki uveljavljajo vedno bolj šušmarji, ki seveda tudi nič ne plačujejo davkov. Značilno pa je, da so ti šušmarji v javnosti znani pod neobrtinski gesli in trdijo, da ne izvršujejo obrti, čeprav je to resnica, in se celo potrudijo z inserati svojo „firmo“ priporočati.

Beljenje dreveja se je proti navadnemu mrcesu utegnulo obnesti. Vendar bi bilo zanimivo vedeti, katera nadzorna oblast bo podrezala izvajanje teh nalogov. Še bolj bi bilo zanimivo ugotoviti, če se je beljenje vršilo tudi v času, ko še lahko koristi, in kdo je vse belil. Nas to prav za prav ne briga preveč, ampak zgolj radi izvajanja paragrafa. Kaj neki bodo sicer dejali oni, ki so pravočasno belili, kaj oni, ki so zamudili rok, ali oni, ki sploh niso naredbe izvršili, kaj šele tuji. Prav pa je, da je v naši občini drevje tako lepo pobeljeno, ker se potem strogo loči od starološke občine, kjer je tako razvito drevničarstvo in za katero veljajo isti paragrafi.

Vlomilci so se pojavili v neki tukajšnji gostilni. Upajmo, da se bo radi cigaret in radi nekaj manj kot 100 Din vpeljala večja javna varnost.

Za Bonačev spomenik je daroval 50 Din g. Alojzij Frantar, slikarski in pleskarski mojster v Strazišču. Iskrena hvala in živelj posnemovalci!

Na majniško pobožnost nas vabi naša ljuba Gospa iz Brega, da naj jo vsako nedeljo počastimo. Ker so zanj Brežani tako vneti, jih bomo tudi mi Strašani posnemali.

Občni zbor „Boja“ se pri nas vrši dne 12. maja ob 3 popoldne v Smartinskem domu. Navzoč bo tudi zastopnik centrale g. Vidmar Stane.

ŠKOFJA LOKA

Birma se vrši za mestno župnijo v nedeljo 26. maja. Prevzvišeni pride k nam že v petek preje. Ker kot cerkveni knez stopi prvokrat v naše mesto, zato se vse prav pridno pripravljajo na čim dostojnejši sprejem.

Izlet. Za nedeljo se organizirajo obrtniški krogi, da pobitijo na majniški izlet k novemu obrtniškem domu, ki ga je škof na velikonočno nedeljo blagoslovil, na Gonte tja v Polhovgrajsko griče. Dom je ob markirani poti Skofja Loka, Osovnik, Kozjek, Grmada k Sv. Katarini. Med potjo na Kozjeku že cvetejo blagajevke (bele) in jožafce (rdeče). Priporočamo tudi drugim ta izlet.

Smarnična pobožnost je vsak delavnik zvečer ob Ave Mariji, ob nedeljah in praznikih pa ob 5 popoldne v župni cerkvi.

Gasilski stolp, ki je zadnje čase služil kot javno stranišče, so pretekle dni podrli. Tudi o teh zaslugah molčimo, kmalu pa bi radi pojasnila, zakaj je toliko starih članov pred časom in gasilnega društva izstopilo. Morda je v ozadju bivša JNS!

„Maryša“, vprizorjena na velikonočni ponedeljek na odru Društvenega doma, je bila zadovoljivo obiskana. Vsi so pazno sledili dejanju, le pri nekaterih prizorih so se malo nasmajali, pri Lovretovem klobuku in Trdinčku, ko je prišel po ženo. Pohvaliti pa moramo Ivanko, nad vse pa je bil resnično podan prizor tretjega dejanja. S to predstavo, kot slišimo, je sezona zaključena. Prav težko bomo pogrešali našega odra, zato kličemo: dajte nam v jeseni spet take večere kot letos in radi bomo prihajali ter se z vami veselili ali pa tudi jokali. Znali ste nas spraviti v dobro voljo, v jezo, pa tudi v jok. Na veselo svidenje v jeseni!

Birma se vrši za mestno župnijo v nedeljo 26. maja. Ker bo prevzvišeni že na predvečer gost mesta in župnije, se mu pripravljajo slovesna podoknica in nato poklonitev v Društvenem domu. Pri poklonitvi bodo sodelovale vse naše organizacije in meščanstvo.

Neka elitna družba se je ob gotovih vnetih prilikah navadila himne „Oj ti otomane!“ Lokal, kjer se lahko včasih taka himna poje, ima pa posebno dišeč sloves. Upajmo, da bo s tem to poglavje zaključeno — vsem v prid, še Bizoviku.

STARA LOKA

Birmo imamo pri nas v ponedeljek 6. maja. Vsa fara je že v mlajih, cerkev krasno okrašena, fantje se pripravljajo, da sprejmejo Prevzvišenega v narodnih nošah in na konjih. Taka sprejema naša fara še ni doživela; pokazati hoče vso ljubezen in spoštovanje svojemu škofu in knezu. Bog živi Staroločane!

PREDDVOR

Občinski proračun. Glede na vedno večje zanimanje za občinsko gospodarstvo priobčujemo izveček proračuna za leto 1935. Zviša se: potnina od 2000 Din na 3000 Din, za šolo Preddvor od 22.048 na 24.337 Din, šola Gorice od 7560 Din na 10.096, šola Kokra od 9500 na 16.000 Din. Zvišani so tudi nepričakovani izdatki. Poleg teh so novi izdatki še: za obrambo zraka 1000 Din, za odplačilo dolgov 25.000 Din, za vodovod 30.000, za vzdrževanje in popravilo občinske hiše 23.000 Din. — Zniža se: Šola Trstenik od 12.500 na 10.500, ubožni sklad od 40 tisoč na 30 tisoč Din. Odpade tudi najemina uradnih prostorov in stanarina učiteljstva v Preddvoru. Davščine se bodo pobirale 78 odst. doklade na neposredne davke. Od vsake zaklane živine 5 Din. Na novo se je uvedel davek 2 Din na vsak meter rezanega kakor tudi okroglega lesa, ki se izvzi iz občine. Prav tako tudi po 2 Din na vsakih 1000 kom. opeke.

Smrt. Umrli je v Novi vasi že nad 80 letna Marija Ekar. Naj počiva v miru!

RETEČE

Gasilska četa v Godešiču bo proslavila svoje ga patrona sv. Florijana v nedeljo 5. maja dopoldne ob 10 s sv. mašo v podružni cerkvi sv. Nikolaja.

CERKLJE

Popravek. V 16. Gorenjčevi številki smo objavili vest, da bodo Založani po zaslugi g. Josipa Lapajnetna proti koncu šolskega leta 1934-35 dobili novega učitelja. Zgodilo pa se je drugače: Ni res, da je prišel v Zalog učitelj, res pa je, da je prišla v Zalog učiteljica gdč. Cilka Strcinova, ki je bila nastavljena na novo službeno mesto proti koncu aprila, direktno iz ministrstva ven, potem ko je preživela pri svojem očetu v Komendi že 4 leta neprostovoljnih počitnic. Imenovana je hči veleglednega župana in posestnika Janeza Strcina iz Komende, ki je bil svoj čas tudi poslanec bivše SLS.

Smrt. V sredo 24. aprila smo zvedeli žalostno vest, da je v Brežicah v bolnici umrl nenadne smrti oče našega g. Kaplana Jožefa Cvelbarja. Vzornega in skrbnega očeta se bomo spominjali v svojih molitvah, g. kaplanu kakor tudi ostalim sorodnikom pa izrekamo globoko sožalje.

BREZJE

Volivni shodi. Da se vedno bolj bliža 5. maj, nas opominjajo številni shodi, ki se dan za dnem vrše. Tudi pri nas na Brezjah smo imeli pred kratkim kar tri shode. Prvi shod se je vršil v prostorih gostilne Gabrijelčič. Tu smo slišali evangelij naših marksistov, ki pa so s Topalovičev listu vred zaenkrat žalostno pogoreli. Njihov kandidat za naš radovljiški srez je bil g. Čelešnik iz Jesenic, ki pa se shoda na Brezjah osebno ni udeležil, pač pa je poslal svoje namestnike v osebah gosp. Kristana, dr. Stempiharja ter še nekaterih drugih. Radi dolgotrajnih ostrih debat in prerekanj se je shod zelo zavlekel, tako da je trajal od 3 pa do pol 7. Bil pa je vendar zelo zanimiv. Tu smo imeli priliko opazovati tri nasprotujoče si struje, ki niti malo niso med seboj soglašale. Marksisti

so radi varnosti in večje korajže pripeljali s seboj cel kader svojih somišljenikov, med njimi celo nekaj žensk. Ob 4 popoldne istega dne, torej skoraj ob istem času, se je vršil v gostilni g. Solarja shod g. Azmana iz Lesc, ki kandidira na Jevtičevi listi. Ta shod, kakor tudi shod g. ing. Copa iz skupine Borcev, ki se je vršil naslednji dan ob 8 zvečer v gostilni g. Finžgarja, ni bil tako zanimiv; tudi udeležba na teh dveh ni bila tako številna. K shodu g. Copa bi pripomnili le to, da shoda ni mogel dokončati, ker so ga ovirali baje nalašč zato poslani kričarji iz vrst marksistov.

ZG. PIRNICE - SMLEDNIK

Na polju Katoliške akcije naši fantje kar dobro delujejo. Ze dejstvo samo izpričuje resničnost, nič ne bomo razglabljali podrobnosti, je že samo po sebi umevno. Ali fantje, če hočemo še bolj razumeti klic KA, vedimo, da nas čaka še mnogo pozitivnega dela, kakor plat zvona ob hudi uri, nas kliče na pomoč KA. Prihitimo, ne držimo rok križem! Kar nas je v KA, se te naloge dobro zavedajmo in se zanj trudimo, kar moremo; le tako bomo prišli do uspehov in zmage. Stavimo torej, možje in fantje, vsak po svojih močeh v svojem kraju svojo dolžnost! KA zahteva celega človeka; polovičarji niso za KA. Vsak človek, ki gre na daljno pot, si mora vzeti svoj cilj, katerega hoče doseči. Človek brez cilja, brez glave, je podoben listju, ki ga veter obrača zdaj sem zdaj tja. Pravi katoličan pa si postavlja svoj cilj le v luči večne resnice. Možje in fantje, približuje se čas za veliki pohod evharističnega Kralja. Pričnimo delati z veseljem, korajžo in neustrašeno voljo, da se z duhom resnice prepriji in prekvasi krščanski rod v pravo krščansko življenje.

Še nekaj! Pravili so, da so imeli v Butalah Jernača brez glave, a mi Pirničani jih pa v svoji velikopoteznosti celo prekašamo. Imamo namreč več takih Jernačev, ki niso dali nič za cerkev, ker ne vedo, ali imajo še glavo ali sploh ne.

KRIZE

Na Golniku imajo lepo novo nebo, delo čč. sester v Slovenski Bistrici, v Križah pa prelepi novi ciborji, dar dekliške Marijine družbe, na novo pozlačen in popravljen križev pot, monštranca, vse v spomin in na čast evharističnega Kralja in na bodoči kongres v Ljubljani. Na belo nedeljo po večernicah pa postavimo evharistični križ na starem pokopališču, ki bo iz trdega lesa, da bo še leta spominjal Križane na 19. stoletnico odrešenja in na kongres v Ljubljani.

ŠENCUR

„Kralj Matjaž“. Na cvetno nedeljo je naša mladina uprizorila v dvorani Ljudskega doma lepo pravljico igrano „Kralj Matjaž“. Uspeh predstave je bil popoln. V tem ima veliko zaslug režija gdč. Milene Pirčeve, ki je bila kos vsem neelahkim zahtevam. Občudovali smo točni potek dejanja, gladko memoriranje vlog in doživljanje podajanja. Mnogo odobravanja je vzbujal med gledavci Ivan. Ta učenec je brez dvoma zelo talentiran igravec. Scenarija in kostumi so povsem odgovarjali značaju pravljicne igre. Mladina vsekakor zasluži, da ji čestitamo in to tem bolj, ker je tokrat prvič in kljub temu s toliko dovršenostjo nastopila na odru. — Otroci so čisto izvanredni igralci. To ve slednji izkušen režiser, ki je imel priliko, da dela z njimi. To je tudi glasen opomin vzgojiteljem: Dajte mladini — katere duša od narave teži za dobrim in plemenitim — da bo mladina, a ne uvele mladike, ki je življenje prerano zanje izgubilo vsak čar. Vrnite ji ponovno v roke staro milino, prižgite v njej plamen ljubezni za duhovne kulturne zaklade, ki

Oddam takoj družinsko stanovanje. Sejmišče 1. Kranj.

**Pri Jazbecu
v Kranju**

Klobuki
cene brez konkurence.
Moška obleka 195.- Din
dečka od 45.- Din dalje
športni jopiči 98.- Din,
pumparice 70.-, srajce
po Din 15.-. — Vsakovrstno blago na izbero.
Priporoča se

Albin Jazbec, Kranj

Gorenjci, kupujte le
v trgovinah katere
inserirajo v „Gorenjcu“

se ji ob dobrih gledaliških predstavah v najvišji meri odkrivajo. Daj Bog, da po tej poti krene dalje mladina narodne šole v Senčurju s svojim učiteljskim zborom na čelu, ker more tako ljubka prireditelj, kakor smo jo doživeli predzadnjo nedeljo, samo povzdigniti v mladih srcih ljubezen do šole in smisel za mnoge lepe in vzvišene stvari.

Mrliška kronika. Umrli so: Bohinc Marijana iz Lužan št. 4 zaradi vodenice, Čebulj Primož iz Vokla 65 zaradi hripe, Stare Franc iz Prebačevega 29 zaradi srčne napake, Vehovec Janez iz Prebačevega 38 zaradi želodčnega raka. Pokojnim bodi ohranjen blag spomin, svojcem naše iskreno sožalje!

SPORT

Uspehi strelcev. Kakor se nam poroča, so se tekmovalna nagradna streljanja tukaj. strelske družine z malokaliberskimi puškami končala s prav častnimi uspehi. Dobili smo na vpogled statistiko, iz katere je posneti, da je naše slavno starodavno mesto Kranj tudi v strelskem pogledu na prvem mestu. Imamo četo tudi že v hudih borbah preizkušenih strelcev, ki bi lahko tekmovali na vsakih tleh in z vsemi rutiniranimi strelci vseh kalibrov. Malokalibersko streljanje sicer ni identično z vojaškim streljanjem, vendar se da iz tega vedno sklepati na zmožnost in spretnost posameznih strelcev v uporabljanju vsega orožja. Razveseljivo je, da se je strelski pokret v Kranju posebno razširil med našim ženstvom. Naše danes so pokazale pri teh tekmah, da ne znajo sukati samo kuhalnice in otroških plenic in da Kranjce niso samo dobra in pametna dekleta, temveč tudi izborne strelke, saj so se javno izkazale, da se lahko uvrstijo med moške strelce, kar se tiče sigurnosti pogodkov in energične mirne vzdržljivosti. Pod neumornim delom nesebičnosti in idealizma do strelske stvari nam je gdč. Grabnerjeva dokazala, kaj zmore vztrajnost in vzajemnost. Bili smo v resnici preseenečeni nad uspehom naših dam, saj je javna tajnost, da so posameznice dosegle vse razpoložljive točke in s tem prejele krasna in draga darila. Pri ožjem tekmovalju med najboljšimi strelkami, ki so dosegle po 100 točk, t. j. gdč. Lukmanova, ga. Sinkova in Rakovčeva, je v ljuti borbi gdč. Lukmanova dosegla prvo mesto. V spomin je prejela z zlatom vezano blazinico in veliko srce z napisom: Najboljši strelki — ter diplomu. Druga je bila ga. Francka Sinkova, ki je dobila velik kos blaga (dar tovarne Intex), tretja junakinja večera g. Pavla Rakovčeva, žena trgovca, si je priborila usnjen popotni kovčeg, četrta je bila gdč. Anica Stirnova, peta g. Martinuci, šesta gdč. Marica Reboljeva, sedma g. Jakofčičeva, osma gdč. Bohoričeva, deveta gdč. Angela Stirnova.

Na žalost so pri tem konkuriranju pogrešali voditeljico damskega odseka gdč. Grabnerjevo, ki iz golega idealizma ni hotela v borbo s tovarišicami. Zato so ji pa njene kolegice v zahvalo poklonile krasno bonbonjero in sveže nageljčke. Med povabljenimi gosti se je pa najbolje odrezal naš stari „jager“ in predsednik družine g. Mohor, ki so mu dame izročile veliko sladko „srce“ z napisom: „Najboljšemu strelcu“. Po tekmi so se fotografirali, a zatem se je še vršila animirana zabava, ki bi kmalu zapustila na bojišču „teško ranjene“.

Na belo nedeljo pa so nam pokazali naši strelci uspehe svojih zimskih vaj s flobertovkami. Bili smo presenečeni, ker na take rezultate nismo upali. V vrstah tekmovalcev smo opazili tudi g. žand. majorja Osmanagića, sreskega komisarja g. Mrkalja, žand. podporočnika g. Djurića in še mnogo drugih odličnikov. Lepa je bila prijetna domača družabna razpoložnost, ki jo v drugih društvihih zaman iščeš. Med gospodo je bilo pomešano delavstvo, zastopani so bili vsi sloji brez razlike. Naši vrli odborniki družine, ti tih junaki, so nam brez besed prikazali lepo harmonijo, ki bi lahko vladali povsod v Kranju. Ljubezen do naroda in do domovine je cilj in smoter v vzgajanju državljanov v teh družinah. Zato bi strelske družine brez dvoma zaslužile večjo pozornost in podpore od oblasti in javnosti, katerim je narodova bodočnost res pri srcu. Naša družina lahko služi za zgled podeželskim družinam, katere radi nedelavnosti članstva nikakor ne morejo napredovati.

Naši stari „kanoni“ so nam itak znani. Vsi so se potrudili, da bi dobili čim boljše rezultate. Radi pomanjkanja prostora naj omenimo le nekatere. Tajnika strelske družine g. Ločniškarja gotovo poznate. Dosegel je na 20 krožni tarči I. mesto. Takoj za njim je prispel na drugo mesto g. Avgust Smole, ki ni nič manj nevaren konkurent. Tretji je bil g. Mohor Mirko, četrti g. Smole Franc itd. Na I. mesto 5 krožne tarče se je povzpela g. Smole, a na drugo zopet g. Ločniškar, na tretje pa g. Rozman Franc, četrto g. Bohorič, peto g. Košnik. Figure sta zelo bojevitno podirala z vsem uspehom g. Rozman in Smole Franc, ki sta jih „z viteško močjo“ podrla od desetih vsak po devet. Vsi so dobili lepa darila, a prvonagrajeni razen tega tudi diplome. Na „kavališki damski tarči“ je dosegla g. Grabnerjeva največ točk, sledila ji je gdč. Lukmanova, g. Tončka Zupančičeva in druge.

Streljalo se je na daljavo 20 m. Postrelilo se je nad 3000 patrončkov. Tekmovalja se je udeležilo nad 200 strelcev, a gledavcev, ki zaradi „velike številke“ niso streljali, je bilo go-

tovo nad 1000. Vsa tekma se je vršila v vzornem redu in v dobri organizaciji. Da pa je bil tudi „praktični uspeh“ tako dovoljen, se je zahvaliti tudi vsem darovalcem lepih daril v efektnih in v denarju, ki so jih poklonile razne tukajšnje tvrdke in gospodje, katerim se strelska družina najlepše zahvaljuje. Omenjamo le nekatere: tovarna Intex, „Jka“, trgovina Savnik, Levičnik, Crobath, Ahačič Sifrer, Berjak, Kanduč, Česenj, Osredkar, lekarna Savnik, g. Mišič, g. Rica Mayr, hotelir Lieber, gostilničarja Brule in Buh, gđc. Mara Joštarjeva, g. Šimunac Jurij, mesar g. Jeršin in ga. Jeršinova, g. Holchaker in drugi. Vsemu članstvu strelska družina priporoča, da pri nakupih in potrebah v prvi vrsti poseže označene tvrdke in gospode, ki so z dejanji dokazali, da upoštevajo delo in trud družine v korist naroda in države. Svoji-k svojim!

LOM. Smučarji, tako pa ne! Na veliko soboto, ko je že legel mir velike noči med ljudi in so hiteli od vseh strani k vstajenju v Tržič, primaha iz Tržiča proti Lomu gruča smučarjev. Pokazati hočejo, da tudi velika noč ni zanje Gospodov dan. Kakor posmeh praznujočim, gredo na planino Javornik za veliko nedeljo. Kdor obrne hrbet Bogu, mu tudi tuje imetje ni mar. Brez dovoljenja lastnikov so odšli v planšarske kočice, pokurili s trudom pripravljena suha drva za čas paše in pokrove za sir. Radi vidimo dostojnega planinca, ki pride uživati mir, naših planin ob zato primeren času. Take vrste obiskovalcem pa kličemo: Pustite nam naše praznike in naše planine v miru s svojo brezobzirnostjo oz. surovostjo!

Gospodarstvo

Poslovanje Hranilnice in posojilnice v Senčurju pri Kranju. Preteklo nedeljo je imela tukajšnja hranilnica in posojilnica svoj redni občni zbor, za katerega je bilo precejšnje zanimanje, ker je bilo na dnevnem redu volitve načelnika in odbora, ker je potekla triletna doba. Za načelnika je bil ponovno izvoljen z vsemi odbranimi glasovi Umnik Anton in v celoti stari odbor.

Med letom je imela Hranilnica 5.502.615 Din. celotnega prometa. Hranilnih vlog izplačanih 542.615 Din; vrnjenih posojil 542.851 Din. Izplačanih posojil večina v prepisih 97.130 Din. Čisti dobiček 7.926 Din, kateri se je pripisal k rezervnemu zakladu. Največje težave in ovira rednega poslovanja je, ker kmetje dolžniki ne morejo plačevati obresti, ki je zastalih za 1. 1954. Din 121.316. Čim več je zaščitnih uredb, tem bolj pada kmet v propast, ker so njega pridelki čimdalje manjši vrednosti.

POSEBNI KOTICEK

Neki vplivni JNS voditelj, ki seveda sedaj podpira vladne kroge, je javno dejal v prid nekega kandidata: „Zdaj bo treba pa v roke pljuniti!“ Kmet, ki je šel mimo, je prav po gorenjsko pobaral: „Kam so pa do sedaj gospodje pljuvali?“

Kolo sreče — opoteče. Ko je isti vplivni JNS-sar poslal svojega strokovnjaka na agitacijo, je ta zvedel pri nekem podjetju, da je to enako odredilo, kot jih je JNS navadila, le da v nasprotni smeri. Se pač časi spreminjajo!

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača 0-50 D. Najmanjši znesek je 6 Din

Otomane, divane, modroce in vsa v to stroko spadajoča dela vam nudi najceneje ter se priporoča Viktor Tonejc tapetnik, v hiši g. F. Azmana.

15.000 Din gotovine iščem. Vknjižba na prvo mesto. Ali pa prodam posestvo na Gorenjskem. Naslov v upravi.

Iščem vajenca ali vajenko za brivsko obrt. Prednost imajo iz boljših krščanskih družin. Naslov v upravi lista.

Odda se pritličje hiše s štirimi sobami. Informacije daje Marčun, Huje 18.

Stanovanje, obstoječe iz treh sob in pritlikin, se odda. Naslov v upravi Gorenjca.

Službo dobi delavec ali predelavec z večletno prakso, večša samostojnega dela in popravila pri kalandru in kosmatilnem stroju. Ponudbe poslati na Tekstilno R. Thaler, Skofja Loka.

Vajence se sprejme za ključavničarsko obrt. Vse potrebno se poizve pri upravi lista.

Pekovskega učenca — poštenih staršev sprejmeme. Pekarna Pikuš, Kranj.

Stanovanje oddam s 1. junijem; 2 sobi s kuhinjo. Naslov: Struževo 17.

MERKUR

Peter Majdič - Kranj

Železnina, poljedelsko in rokodelsko orodje, vsakovrstno stavbno in pohištveno okovje, kuhinjska posoda, cement, oglje, koks, premog, tovarniška zaloga šamotne opeke in malte vseh števil, zaloga strojnega olja, barv in firneža, traverze, salonit cevi in strešne plošče na drobno in na debelo.

Za neveste
vsa kuhinjska posoda, jedilno orodje, vse za gospodinjstvo

Hlebš
Kranj
Velik popust
slike, okvirji, ogledala, steklenina, porcelan

Gospodarstvo

Poslovanje Hranilnice in posojilnice v Senčurju pri Kranju. Preteklo nedeljo je imela tukajšnja hranilnica in posojilnica svoj redni občni zbor, za katerega je bilo precejšnje zanimanje, ker je bilo na dnevnem redu volitve načelnika in odbora, ker je potekla triletna doba. Za načelnika je bil ponovno izvoljen z vsemi odbranimi glasovi Umnik Anton in v celoti stari odbor.

Med letom je imela Hranilnica 5.502.615 Din. celotnega prometa. Hranilnih vlog izplačanih 542.615 Din; vrnjenih posojil 542.851 Din. Izplačanih posojil večina v prepisih 97.130 Din. Čisti dobiček 7.926 Din, kateri se je pripisal k rezervnemu zakladu. Največje težave in ovira rednega poslovanja je, ker kmetje dolžniki ne morejo plačevati obresti, ki je zastalih za 1. 1954. Din 121.316. Čim več je zaščitnih uredb, tem bolj pada kmet v propast, ker so njega pridelki čimdalje manjši vrednosti.

POSEBNI KOTICEK

Neki vplivni JNS voditelj, ki seveda sedaj podpira vladne kroge, je javno dejal v prid nekega kandidata: „Zdaj bo treba pa v roke pljuniti!“ Kmet, ki je šel mimo, je prav po gorenjsko pobaral: „Kam so pa do sedaj gospodje pljuvali?“

Kolo sreče — opoteče. Ko je isti vplivni JNS-sar poslal svojega strokovnjaka na agitacijo, je ta zvedel pri nekem podjetju, da je to enako odredilo, kot jih je JNS navadila, le da v nasprotni smeri. Se pač časi spreminjajo!

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača 0-50 D. Najmanjši znesek je 6 Din

Otomane, divane, modroce in vsa v to stroko spadajoča dela vam nudi najceneje ter se priporoča Viktor Tonejc tapetnik, v hiši g. F. Azmana.

15.000 Din gotovine iščem. Vknjižba na prvo mesto. Ali pa prodam posestvo na Gorenjskem. Naslov v upravi.

Iščem vajenca ali vajenko za brivsko obrt. Prednost imajo iz boljših krščanskih družin. Naslov v upravi lista.

Odda se pritličje hiše s štirimi sobami. Informacije daje Marčun, Huje 18.

Stanovanje, obstoječe iz treh sob in pritlikin, se odda. Naslov v upravi Gorenjca.

Službo dobi delavec ali predelavec z večletno prakso, večša samostojnega dela in popravila pri kalandru in kosmatilnem stroju. Ponudbe poslati na Tekstilno R. Thaler, Skofja Loka.

Vajence se sprejme za ključavničarsko obrt. Vse potrebno se poizve pri upravi lista.

Pekovskega učenca — poštenih staršev sprejmeme. Pekarna Pikuš, Kranj.

Stanovanje oddam s 1. junijem; 2 sobi s kuhinjo. Naslov: Struževo 17.

Ljubitelji narodne noše!

Pasove, broše, uhane i. t. d. dobite najceneje v veliki izbiri pri

B. Rangus
Kranj

Istotam velika izbira ur, zlatnine in srebrnine po priznanih nizkih cenah. Pred nakupom pridite in si oglejte sami in prepričali se boste! Popravila se strokovno točno izvrše. Kupujem staro zlato in srebro. I. zlatarska delavnica na Gorenjskem.

Usnjarska in čevljarska
zadruga

Runo

r. z. 30. 3. v Tržiču

priporoča sledeče lastne in zato najcenejše izdelke:

ovčine v raznih barvah, kozine za pletene sandale usnje za površnike, boks, ševro, juhtovino, galanterijsko usnje itd. Obiščite nas!

TRŽIČ
POPRAVEK

V 16. številki lista „Gorenjec“ je bil na 4. strani v drugem stolpcu objavljen članek iz Tržiča pod zaglavjem „Iz proračunske seje“. Članek vsebuje nekaj neresničnih trditve, vsled česar občina Tržič kot oblastvo v smislu čl. 26 zakona o tisku zahteva, da v prihodnji številki lista „Gorenjec“ na istem mestu in istimi črkami objavite sledeči popravek:

1. Ni res, da se je k sejmemu zapisniku zahteval popravek, „da se tolikrat obljubljena tožba ni vložila zaradi amnestije, ker je rok za vložitev tožbe že davno potekel, a tožbe ni bilo nikjer“, res pa je, da je odbornik g. Majersič pri seji samo ugotavljal, da je izraz „radi amnestije“ rabil predsednik občine. Tudi je res, da je predsednik občine ponovno poudarjal, da je tožba dejansko bila v teku, a je postopanje radi amnestije bilo ustavljeno.

2. Ni res, „da je v skupnem šlo navzkriž za nekaj tisočakov pri občinski blagajni“, res pa je, da je revizija ugotovila par nebitvenih knjižnih pomot, vsled katerih pa občina ni niti za eno paro oškodovana in torej ni šlo navzkriž za nekaj tisočakov.

3. Ni res, „da predsednik občine sam pobira prispevke, s katerimi polagoma krije nastali primanjkljaj“, res pa je, da določeni občinski uslužbenci pobira različno poslovnega davka in nikakih prispevkov in nima občina kriti nikakega nastalega primanjkljaja.

Predsedstvo občine Tržič, No. 1396-1, dne 25. aprila 1955. — Jan. — Franc Globočnik.

FOTOGRAF

ROVŠEK ŠTEFAN

V KRANJU, COJZOVA CESTA ŠT. 4. (PRI POKOPALIŠČU)

SE PRIPOROČA VSEM ZA OBILEN OBISK, ZA VEČJE SKUPINE PRIDE TUDI NA DOM BREZPLAČNO, IZVRŠUJE VSA AMATERSKA DELA V NAJKRAJŠEM ČASU IN IMA V ZALOGI FOTOPOTREBŠČINE VSEH ZNANIH TVRTK

Zakaj so čevlji, kupljeni v trgovini
Franc Strniša - Kranj
najboljši?

Zato: 1. ker je domače ročno delo,
2. ker je blago za čevlje prvovrstno!
Kar je najvažnejše, je to, da so kljub dobri kvaliteti cene nizke!
Obutev za spomlad kupite le v naši trgovini.

Kolesa nova

moška od 780.- Din, damska od 880.- Din dalje. Plašči od 35.- Din dalje. Po tako nizkih cenah morete kupiti le pri ANDREJU LIPAR, CERKLJE

V mlekarni na Primskovem
dobite vedno kislo mleko

Halo!

Zapomni si, da dobiš najboljše novo kolo le pri znani domači tvrtki

IVAN BITENC — KRANJ

trgovina koles in splošno ključavničarstvo

Isto tam Vam napravimo štedilnike, vrtno ograje i. t. d. Vsak, kdor le enkrat kupi v naši trgovini, ostane stalni odjemalec.

Trgovina: Vidovdanska 11 (poleg gimnazije)
Delavnica: Gasilski trg 7 (pod velbom)

Halo!

Hranilnica in POSOJILNICA v KRANJU

(Ljudski dom) r. z. z n. z.

Sprejema hranilne vloge in tudi vloge na tekoči račun. — Hranilne vloge se lahko vplačujejo tudi potom poštne hranilnice in so vlagateljem tozadevne položnice na razpolago.

Nove hranilne vloge se obrestujejo po dogovoru in se izplačujejo vsak čas brez napovedi.

Hranilne vloge se obrestujejo najugodnejše.